

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobkyně: **EFEF, spol. s r. o.**, sídlem Armádní 318, Omice, zastoupené Mgr. Lukášem Wimětalem, advokátem, sídlem Údolní 388/8, Brno, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, sídlem Masarykova 427/31, Brno, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2021, č. j. 9970/21/5300-22443-710132, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 18. 6. 2021, č. j. 30 Af 31/2021 – 38,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalobkyně u Krajského soudu v Brně brojila proti v záhlaví specifikovanému rozhodnutí žalovaného. Žalobkyně současně s podáním žaloby nezaplatila soudní poplatek, krajský soud ji proto k zaplacení vyzval a stanovil jí k tomu lhůtu 15 dní od doručení usnesení. Usnesení bylo zástupci žalobkyně doručeno dne 26. 5. 2021, lhůta pro zaplacení soudního poplatku stanovená soudem tak uplynula ve čtvrtek 10. 6. 2021. Soudní poplatek byl připsán na účet soudu dne 16. 6. 2021. Soud uvedl, že lhůta stanovená pro zaplacení soudního poplatku je lhůtou propadnou, její zmeškání není možné prominout a z hlediska včasnosti splnění poplatkové povinnosti je rozhodný den, kdy je částka skutečně připsána na účet příslušného soudu. Soud proto řízení zastavil podle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[2] Proti usnesení krajského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost.

[3] Stěžovatelka tvrdí, že zadala příkaz k úhradě soudního poplatku prostřednictvím bezhotovostního bankovního převodu u společnosti Oberbank AG, u kterého má vedený bankovní účet, přičemž ze strany banky byla platba ve prospěch bankovního účtu soudu provedena dne 2. 6. 2021, tedy nejméně 8 dnů před koncem lhůty splatnosti vyměřeného soudního poplatku. Stěžovatelka tak splnila povinnost, která jí plyne ze zákona o soudních poplatcích. K pozdnímu připsání úhrady soudního poplatku muselo dojít výhradně v důsledku pochybení na straně krajského soudu či České národní banky, u které je veden jeho bankovní účet. Stěžovatelka zadala příkaz k platbě s dostatečným předstihem před uplynutím lhůty pro zaplacení a v otázce včasné úhrady soudního poplatku byla v dobré víře s ohledem na znění § 169 a § 170 zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, který pevně stanovuje lhůty pro provedení platebních transakcí na území České republiky. Závěr soudu o pozdním uhrazení soudního poplatku je tak v rozporu s článkem 36 Listiny základních práv a svobod.

[4] V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že po podání kasační stížnosti nadále zjišťovala, jak k prodlení se zasláním platby soudního poplatku mohlo dojít.

[5] Zopakovala, že příkaz k provedení platby byl do elektronického platebního systému její banky zadán dne 27. 5. 2021, následně byl potvrzen 1. 6. 2021 autorizovanou osobou (jednatelem). Až po podání kasační stížnosti se stěžovatelka prostřednictvím sdělení zaměstnance Oberbank AG ze dne 12. 7. 2021 dozvěděla, že sice řádně zadala příkaz k uhrazení předmětného soudního poplatku, ale že z „*technických důvodů byl ovšem platební příkaz proveden až dne 15. 6. 2021*“.

[6] Stěžovatelka tvrdí, že učinila veškeré kroky, aby byl soudní poplatek zaplacen včas, a opožděná úhrada pramení ze skutečností, které nemohla ovlivnit. Setrvává na svém tvrzení, že zastavení řízení je nepřiměřeně tvrdé. Aplikace § 9 odst. 1 věty třetí zákona o soudních poplatcích takovým způsobem, který by pro pouhé jednorázové administrativní pochybení na straně banky stěžovatelky při placení soudního poplatku za správní žalobu přivodil překážku věci rozsouzené a současně vyloučil jakoukoliv možnost prominout zmeškání lhůty, zpětně povolit posečkání s úhradou nebo jinak přihlídnout ke konkrétním okolnostem případu a pokračovat v řízení, které představuje jediný zákonný způsob uplatňování jejího práva na ochranu před nezákonným postupem finančních úřadů, by znamenala porušení práva žalobkyně na spravedlivý proces.

[7] Zastavení řízení přitom ztrácí věcné opodstatnění, pokud již je soudní poplatek zaplacen, byť po soudem stanovené lhůtě. Smyslem a účelem novelizované, přísnější úpravy § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve znění účinném od 30. 9. 2017 je zabránit zneužívání možnosti zaplatit soudní poplatek ve lhůtě pro odvolání proti zastavení řízení, čímž někteří účastníci řízení za účinnosti předchozí právní úpravy záměrně prodlužovali řízení. O takový případ se však u stěžovatelky nejedná.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že se jedná o okolnosti nacházející se mimo jeho sféru, nemůže se k nim proto kvalifikovaně vyjádřit.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[10] Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž

pokračování

by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[11] Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížností zaplacen, soud vyžve poplatníka ke jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřiblíží.*

[12] Stěžovatelka v projednávané věci nezpochybňuje, že poplatek za podání žaloby byl zaplacen opožděně, v doplnění kasační stížnosti nadto uvedla, že důvodem byla technická chyba na straně její banky, nejde tak o situaci, kdy by pochybil krajský soud například nesprávným zaúčtováním platby. Stěžovatelka však namítá, že ze své strany učinila k zaplacení soudního poplatku vše potřebné, byla v dobré víře, že poplatek je zaplacen a zastavení řízení je tak nepřiměřeně tvrdé a odporuje právu na spravedlivý proces.

[13] Ústavní konformitu výše uvedené právní úpravy posuzoval Ústavní soud v nedávném nálezu ze dne 30. 3. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 9/20. V tomto rozhodnutí uvedl, že právo na přístup k soudu je v čl. 36 odst. 1 Listiny formulováno tak, že „každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva ...“. Na této formulaci je podstatná podmínka, že práva se lze domáhat „stanoveným postupem“. Ústavní soud považuje „stanovený postup“ upravený v napadeném ustanovení za přísný, avšak ústavně konformní. Zejména akcentoval, že poplatková povinnost zásadně vzniká již podáním návrhu na zahájení řízení soudu (§ 4 odst. 1 zákona o soudních poplatcích) a jeho uhrazení teprve k výzvě soudu je sice možností zákonem aprobovaná, nikoliv však předpokládaná jako prvotní. Žalobce tak má ve skutečnosti k dispozici dvě příležitosti, dva „pokusy“ k uhrazení soudního poplatku. Závěr o nepřiměřeném omezení přístupu k soudu, a tím o protiústavnosti napadeného ustanovení, nelze učinit na základě faktu, že předchozí právní úprava poskytovala tři „pokusy“ namísto současných dvou. Dále poukázal na skutečnost, že zákon stanovuje minimální délku náhradní lhůty k zaplacení soudního poplatku, jedná se o lhůtu soudcovskou, jež může být ke včasné žádosti prodloužena, poplatník má na výběr z několika způsobů zaplacení soudního poplatku a může též využít možnosti dle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích, tedy ve lhůtě určené k zaplacení soudního poplatku soudu sdělit a doložit, že hrozí nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by mu mohla vzniknout újma a že nemůže bez své viny poplatek zaplatit. Ačkoliv může žalobci hrozit nebezpečí promlčení práva (či ve správním soudnictví zejména zmeškání lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu – pozn. NSS), Ústavní soud odkázal na zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* (práva náležejí bdělým). Je tedy na každém, aby se svých práv domáhal pokud možno včas. Poplatník by se obecně neměl spoléhat na to, že při poskytnutí druhé příležitosti zaplatit soudní poplatek nenastanou žádné, byť i pochopitelné komplikace, popřípadě že je bude možno vždy nějakou cestou odstranit a opožděné zaplacení soudního poplatku napravit. Ústavní soud právní úpravu dlouhodobě shledává legitimní, přiměřenou i rozumnou, k čemuž ve výše uvedeném nálezu hojně odkazuje na jím posuzované případy týkající se zastavení řízení pro pozdní zaplacení soudního poplatku. V usnesení ze dne 30. 6. 2020, sp. zn. II. ÚS 1789/20 dal Ústavní soud zřetelně najevo, že nedbalost či technická chyba, k níž dojde na straně banky nebo právního zástupce poplatníka, nemůže být zvláštním důvodem pro odklon od dosavadní judikatury. Ústavní soud uzavřel, že každý poplatník nese vlastní odpovědnost za to, že se soudní poplatek dostane do dispozice soudu řádně a včas, bez ohledu na to, jaký způsob k jeho úhradě zvolí.

[14] Všechny výše nastíněné úvahy Ústavního soudu jsou aplikovatelné i na nyní projednávanou věc a zároveň odpovídají na stěžovatelčiny námitky. Krajský soud neměl jinou možnost, než řízení zastavit, neboť stěžovatelka soudní poplatek nezaplatila ani poslední den lhůty určené pro náhradní splnění poplatkové povinnosti. Stěžovatelka nerozporuje, že její banka platbu odeslala opožděně, až dne 15. 6. 2021, ačkoliv konec lhůty pro zaplacení připadl na 10. 6. 2021. Z úvah Ústavního soudu lze zopakovat, že je zcela v dispozici stěžovatelky, jaký způsob pro platbu soudního poplatku zvolí, nadto v době snadného přístupu k bankovnímu

účtu prostřednictvím internetového bankovníctví lze snadno ověřit, zda byla platba z účtu skutečně provedena. Pokud tedy stěžovatelka tvrdí, že platbu zadala dne 27. 5. 2021, resp. 1. 6. 2021, měla dostatečný čas k tomu, aby zjistila, že platba provedena nebyla (peníze z jejího účtu nebyly odepsány), a tuto situaci vyřešila například zvolením jiného způsobu zaplacení soudního poplatku. I kdyby však tuto možnost neměla, nic by to neměnilo na výše uvedených závěrech. Soudní poplatek má být dle právní úpravy zaplacen již s podáním návrhu, druhý pokus v podobě výzvy k zaplacení se stanovením propadné lhůty je již druhou (náhradní) možností a poplatník by se neměl spoléhat na to, že při této platbě nenastanou žádné komplikace, popřípadě že je bude možno vždy nějakou cestou odstranit a opožděné zaplacení soudního poplatku napravit, jak uvedl Ústavní soud. Stěžovatelčiny námitky tak Nejvyšší správní soud neshledal důvodnými.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Stěžovatelka se svými námitkami neuspěla. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[16] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. října 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu